

Är du beredd?

Vi är skyldiga att informera dig om detta.

Öppna och läs om vilka verksamheter som hanterar farliga ämnen i ditt närområde.

Räddningstjänsten
Östra Götaland

Vi är skyldiga att informera dig om detta.

Varför har du fått den här foldern?

Några företag i kommunen använder farliga ämnen i sin verksamhet, ämnen som kan vara skadliga för både människor och miljö. Dessa företag måste därför följa särskilda regler och lagar kring säkerhet*. Du och alla andra som bor och verkar i Linköpings kommun ska enligt lagen få information om vilka företagen är, vilka ämnen de hanterar och vilka risker som finns. Det är också viktigt att du får veta vad du ska göra om det skulle ske en olycka – till exempel en stor brand eller ett utsläpp – på någon av de här verksamheterna. Därför har du som bor eller verkar i närheten av dessa företag nu fått denna informationsfolder som vi på Räddningstjänsten Östra Götaland ger ut i samarbete med de företag som hanterar de farliga ämnena.

Läs igenom informationen noga. Spara den sedan på en bra plats hemma. En del av foldern kan du klippa av och sätta upp till exempel på anslagstavlan eller kylskåpet.

I foldern hittar du information om:

- ▶ de företag i Linköpings kommun som har verksamhet med större mängder farliga ämnen.
- ▶ vilka ämnen företagen hanterar och vad som kan hända med dessa ämnen vid en brand eller ett utsläpp.
- ▶ hur du får veta att det har skett en olycka.
- ▶ vad du kan göra för att skydda dig om en olycka skulle ske.

Du hittar mer information på vår webbplats rtog.se/seveso. Du kan också ringa oss på telefon 010-480 40 00 eller kontakta något av de företag som nämns i foldern. De är experter på just sina anläggningar.

Hälsningar,
Räddningstjänsten Östra Götaland.

Information in English

Macluumaad ku qoran Af -Soomaali

Tietoa suomeksi

Du kan ta del av denna information på fler språk på rtog.se/seveso eller genom att scanna QR-koden.

اطلاعات به زبان فارسی

المعلومات باللغة العربية

*Enligt speciell lagstiftning är kommunen skyldig att informera allmänheten om vilka risker som finns för olyckor och hur man skyddar sig vid en eventuell olycka. Denna information ska du få minst vart femte år. Tillsammans med företagen och kommunen ger räddningstjänsten därför ut denna folder.

Lagarna som speciellt reglerar åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor är Lag 1999:381, SFS 2015:236, Lag 2003:778 om skydd mot olyckor och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter MSBFS 2015:8 samt allmänna råd MSBFS 2014:2. Räddningstjänsten Östra Götaland genomför tillsammans med andra myndigheter kontroller av att dessa säkerhetsbestämmelser följs.

Företag i Linköping som hanterar riskabla mängder farliga ämnen.

1

2

4

5

3

Ordlista.

Ammoniak - Giftig och frätande gas (tryckkondenserad). Vid höga koncentrationer inomhus även brandfarlig.

Biogas/metangas - Mycket brandfarliga gaser (kylkondenserad eller komprimerad).

Cyanider (kalium – eller natriumcyanid) - Mycket giftigt fast ämne (oorganiskt) som vid reaktion kan bilda den giftiga gasen vätecyanid.

Eldningsolja - Brandfarlig vätska som är miljöfarlig.

Kromtrioxid - Oxiderande, giftigt och frätande ämne som är mycket miljöfarligt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

Natriumdikromat - Oxiderande (brandunderstödjande) och giftigt fast ämne.

Läs mer om farliga ämnen på Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps funktion RIB genom att scanna QR-koden.

1 Arla Foods AB.

Verksamhet: Produktion av mejeriprodukter. För att kunna hålla produkterna nedkylda krävs större kylsystem som drivs med kondenserad ammoniak.

Farliga ämnen: Ammoniak.

! Ett läckage av ammoniak kan leda till att gasen förångas. Den blir då giftig att andas in och kan orsaka svåra skador. Ammoniak är också mycket giftigt för vattenlevande organismer.

2 HKScan Sweden AB.

Verksamhet: Produktion av kött och charkuteriprodukter. För att kunna hålla produkterna nedkylda krävs större kylsystem som drivs med kondenserad ammoniak.

Farliga ämnen: Ammoniak.

! Ett läckage av ammoniak kan leda till att gasen förångas. Den blir då giftig att andas in och kan orsaka svåra skador. Ammoniak är också mycket giftigt för vattenlevande organismer.

3 Saab AB.

Verksamhet: Tillverkning av flygplan och flygplansdelar, där ytbehandling av metall görs i bad med kemiska ämnen.

Farliga ämnen: kromtrioxid, cyanider, natriumdikromat samt syror och baser.

! Om kromtrioxid, natriumdikromat eller cyanider involveras i en brand på Saab kan det bildas ett moln med giftiga gaser, främst svaveldioxid, nitroxa gaser och vätecyanid. Att andas in eller komma nära dessa gaser kan orsaka frätskador, andnöd och andra svåra skador.

4 Tekniska verken i Linköping AB, Biogasanläggning Åby-Kallerstad.

Verksamhet: Produktion av biogas samt lagring av biogas och metangas i cisterner.

Farliga ämnen: Biogas och metangas.

! En brand i biogas eller metangas som läckt ut kan leda till ett häftigt brandförlopp med rök som är hälsoskadlig. I värsta fall kan ett läckage som antänds leda till en gasmolnsexplosion. Explosionen skapar då i sin tur en tryckvåg som kan orsaka ras på byggnader i närheten samt skadligt splitter.

5 Tekniska verken i Linköping AB, Kraftvärmeverket.

Verksamhet: Energiproduktion i form av både el och värme genom förbränning av kol, gummi, olja, återvunnet trä, bark med mera.

Farliga ämnen: Eldningsolja Eo5.

! Röken från en brand i eldningsolja på Tekniska verken är skadlig för hälsan.

Så påverkas du av dessa risker.

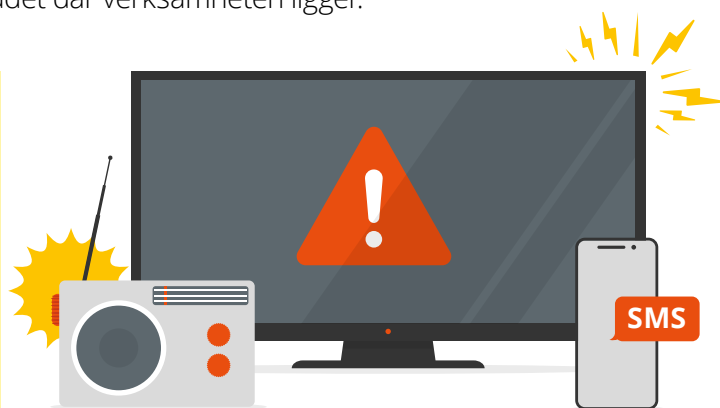
De verksamheter som du kan läsa om i denna informationsfolder hanterar olika ämnen som har olika farliga egenskaper. Om en brand eller ett utsläpp skulle ske där, kan det få allvarliga konsekvenser. Många av riskerna finns dock bara lokalt inom verksamhetens område. Dessutom ligger många av verksamheterna en bit ifrån platser där människor finns. **Det betyder att det är en mycket liten risk att du skulle drabbas direkt av en olycka på någon av verksamheterna.** Den största risken är större bränder eller utsläpp av ämnen i gasform – det vill säga sådant som riskerar att påverka dig även om du är långt ifrån området där verksamheten ligger.

Så får du veta att en olycka har inträffat.

Om en allvarlig olycka med farliga ämnen inträffar får du veta det genom systemet **VMA – viktigt meddelande till allmänheten**. Det är räddningsledaren hos räddningstjänsten som begär att ett sådant meddelande ska skickas ut i TV och radio. Ett VMA syns också på Sveriges Televisions och Sveriges Radios webbplatser, samt på **Krisinformation.se** och i applikationer i din smarta mobiltelefon, exempelvis **appen SOS Alarm**.

Ett VMA i radio och TV kan också kompletteras med information som skickas ut som ett **sms**. Då skickas meddelandet till mobiltelefoner som befinner sig inom det område där olyckan inträffat. Du behöver inte anmäla ditt nummer någonstans för att få det meddelandet.

Meddelandet kan också kompletteras med **utomhussignalen "Viktigt meddelande"** som kallas "hesa Fredrik". Det är en tuta som ljuder högt utomhus. Utomhussignalen används i de områden som påverkas av en eventuell olycka och används bara i särskilda nödfall där det verkligen är bråttom att sätta sig i säkerhet.

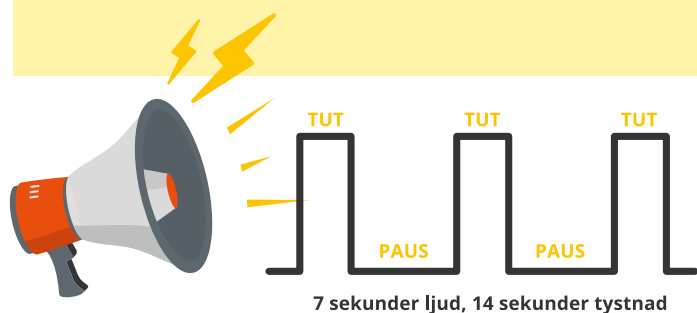

Så gör du när du fått ett VMA-sms eller hör utomhussignalen.

Utomhussignalen "Viktigt meddelande" som kallas "hesa Fredrik" består av 7 sekunder långa signaler med 14 sekunders paus emellan. Signalen upprepas under minst 2 minuter. När du hör signalen eller får ett VMA-sms gör följande:

- ▶ Gå inomhus.
- ▶ Stäng dörrar, fönster och ventilation.
- ▶ Lyssna på radio och TV.

Utomhussignalen "Viktigt meddelande" provas varje kvartal. Det sker klockan 15:00 första helgfria måndagen i månaderna mars, juni, september och december.

Så gör du om du hamnar i rök eller gasmoln.

Rök och gas kan ha en starkt stickande lukt som kan ge sveda i ögon och näsa samt ge irritation i halsen och hosta.

- ▶ Tänk på vindriktningen! Sök dig bort från olyckan. Gå **från vindriktningen**.
- ▶ Du kan göra ett tillfälligt "flyktfilter" genom att andas genom en **fuktad trasa**.

Vi arbetar för att allvarliga olyckor ska undvikas.

Vi på Räddningstjänsten Östra Götaland arbetar hela tiden med att göra livet säkrare för dig som bor och verkar i Linköping. Vi ansvarar för att kontrollera att verksamheter och företag i kommunen följer de lagar och regler kring säkerhet som vi arbetar efter. Vi planerar och övar också tillsammans med verksamheterna, för att vara beredda den dagen det kanske behövs. Vi kontrollerar regelbundet att vi har rätt förmågor, rätt beredskapsplaner och rätt utrustning för att kunna hantera olyckor. Vi samverkar också med andra organisationer – som till exempel kommunen, sjukvården, polisen och statliga myndigheter. Allt för att göra risken för olyckor så liten som möjligt – samtidigt som vi är förberedda om olyckan ändå skulle vara framme.

Vi som räddningstjänst är enligt lagen skyldiga att upprätta planer för räddningsinsatser för de företag som beskrivs i denna folder. Dessa planer ses över och ändras regelbundet och övas minst vart tredje år. Du kan begära ut planerna från oss, antingen genom att ringa oss, skicka e-post eller brev.

Räddningstjänsten Östra Götaland.

@ **E-post:** info@rtog.se.

🏠 **Besök:** Albrektsvägen 150, Norrköping.

✉ **Post:** Albrektsvägen 150, 602 39 Norrköping.

☎ **Växel:** 010-480 40 00.

Kontaktuppgifter till verksamheterna i denna folder.

Arla Foods AB.

Roxtorpsgränd 7, Linköping
Växel 013-24 07 00
Kontakt: Funktionen säkerhetsansvarig.

HKScan Sweden AB.

Tornbyvägen 7, Linköping
077-151 05 10
Kontakt: Teknisk chef.

Saab AB.

Bröderna Ugglas gata, 581 88 Linköping
013-18 00 00
Kontakt: Eva Jansson
Chemical coordinator, Aeronautics.

Tekniska Verken i Linköping AB, Biogasanläggning Åby-Kallerstad.

Gumpekullavägen, Linköping
Växel 013-20 80 60
Kontakt: Gasföreståndare Carl-Johan Carlsson
och Peter Johansson
info@tekniskaverken.se, ange AO Biogas.

Tekniska verken i Linköping AB, Kraftvärmeverket.

Södra Oskarsgatan 7, 582 73 Linköping
Växel 013-20 80 00
Kontakt: Säkerhetsansvarig eller miljöansvarig.